

● Ізраїльський прем'єр Давід Бен-Гуріон називав брехуном і лжевинником свого колишнього дуже протегованого приятеля, міністра військових справ і теперішнього лідера професійних пілотів в Ізраїлі, Пінхаса Лявона. Спів доклада т. зв. афери "Панам" він називав "підприємствами", комісія звинуватила за злиху поведінку шкідливої для Ізраїлю військово-шпигунської операції проти Єгипту, — "причини кризи уряду і керівної партії Малай в Ізраїлі. Сам Лявон, що дав членом Ізраїльського парламенту має величезну кількість приватних час напастивої промови Бен-Гуріона, але не реагував.

● В Англії багато шуму наводив факт, що потім, яким Ізраїль королева Єлизавета II з Лондону до Шотландії, застрим

на годину в дорозі наслідки механічної хиб в льокомотиві. Дирекція фабрик отих льокомотивів спеціалісним письмом не репершувала королеву, запевняючи її, що це виянятковий випадок.

● Совєтські міністри торговельної флотії Віктор Васильєв і пресові конференції в Москві, що американські англієзці, французькі, данські і норвежські воєнні кораблі, "провокаційно напастували" совєтській торговельній кораблі, а літати з отих "ворожих" кораблів літати понал совєтським військовим, робили записки. Ваксас перелік, що запровадило 5-х місяців у 1960 році, найменше 200 разів" американські літаки, "провокували" совєтські торговельні кораблі на різні водах широкого світу.

СВОБОДА

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC. 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Ukrainian newspaper published daily except Sunday & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1948.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City and Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For U.N.A. members monthly 65¢. — За кордоном: — На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів У.Н.А. щомісячно — 65 центів. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застосовує собі право вилучати і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: СВОБОДА, P.O. Box 348, JERSEY CITY 3, N. J.

Нова зація Під іменем Ломумбі

Створене в жовтні минулого року за ініціативою емігрантських чинників "Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном", що його очолює письменник Юрій Смолич, співробітник берлінського комітету "За повернення на родину" і автор пашквільного звернення до української еміграції "З народом чи проти народу?", поширюваного цим же комітетом в 1958 р., — проявив свою діяльність справжню на розкладі і розбитті української національної еміграції у вільному світі започаткуванням від одного "запобіжницького" часопису під назвою "Вісті з України" та поширенням складу правління цього товариства рядом видатних підсвідомих культурних діячів.

Перше число газети "Вісті з України" появилось в листопаді м. р. в Києві з передовою статтюю голови названого товариства Юрія Смолича п. н. "До вас, брати, наше слово". Згідно з висловленими в цій статті декларациями, завдання "Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном" і видавничої ним газети "Вісті з України" не обмежується тільки інформувати про життя українського народу в УРСР, але має також "освідомлювати й зближати між собою різні групи українського населення на різних краях світу" і навіть "сприяти налагодженню культурного життя українців за кордоном та розвитку їх мистецької діяльності". Значить, в сфері діяння цього товариства входило цілком конкретні організації "робота" в різних краях світу поза Україною. Формулюючи цілому роду завдання, Смолич супроводить їх об'єднанням першорядними завданнями, що очолюване ним товариство "добитиме про те, щоб українці за межами рідної землі плекали любов до рідного краю" і "щоб наші закордонні брати шадували національні традиції свого народу, зберігали рідну українську мову — для себе і для своїх дітей, а ті, що її втратили, — агадали б і повернулися до неї".

Водночас із цим для наведення ваги новоствореному товариству нерівний склад його правління, до якого входили здебільшого надто яскраві інтелектуальні совітські режими, поширено рядом нових сприяливі для еміграції особи: композиторів Сергія Козака, Георгія Майбороди і Миколи Колесника, відомого історика проф. Івана Крип'якевича, артистів Федора Патерікського та Левка Ревуцького, поета Миксима Рильського, а також Івана Франка Зіновія Франка і навіть якогось Бориса Старка — "протосекретаря" собору міста Херсона.

Для здійснення своїх завдань, основним із яких є сприяння "процесові повернення українських емігрантів на Батьківщину", Товариство має використовувати всі доступні йому засоби: поширення підручників, книжок і журналів, радіомовлення і телебачення, графофонії і магнетофонні записи — українську пісню, українську мелодію, українське мистецтве слово, пересувні виставки і видання мистецьких альбомів, фестивалі українських кінофільмів, гастролі театрів та мистецьких ансамблів, доповіді, лекції й творчі виступи — усе це за кордоном, і, крім того, в самій Україні з допомогою зустрічей з українськими туристами із Заходу.

Як виходить із поданої тут програми, діяльність "Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном" розглядається дуже широко і охоплюватиме всі можливі ділянки культурного життя куди ширше, як не робила досі берлінська агенатура "За повернення на Батьківщину". Тому ця чергова совітська підлядка вимагатиме дуже пильної уваги і наполегливої протидії з боку української політичної еміграції.

ФІСКАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ КЕННЕДІ

Карикатурист поденника "Мінінеполіс Стар" Джастусе нарисав карикатуру новообраного президента Джона Ф. Кеннеді, який стоїть із своїми головними фінансовими дорадниками секретарем скарбниці Дугласом Діллоном та головою Ради Економічних Дорадників Волтером В. Геллером, що тримають у своїх руках боксерські рукавиці, підготовлюючись до боротьби.

Цей карикатурист відомо скопив ті труднощі, які стоять перед президентом в ділянці економічної політики. Діллон займав високе становище в уряді республіки Айова, а також голова Федеральної Резерви Мартин узяв свої погляди в цій справі, бо тоді можна було б вжити в те, що тенденція галузючої інфляції припиниться і демократичний уряд може здійснювати свої передіборчі обіцянки.

Але це не така то вже легка справа, коли зажити на те, що дорадують урядові гадачі вище студійної комісії. Сенатор — демократ з Глінової, що очолював комісію, яка вивчала проблему допомоги районам із великим числом безробітних, пропонує асигнувати на цю ціль поважні федеральні фонди. Інша комісія на чолі з проф. Фредеріком Говді пропонує, щоб федеральний уряд в найближчих роках видав \$10 мільярдів на допомогу шкільництву. Ще інша група дорадників вважала за краще збільшити витрати на допомогу недорозвиненим країнам в Африці і Латинській Америці. Домагаються також збільшення федеральних фондів на дослідження космічних просторів.

Забірали голос і представники Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріальних Організацій, які у виборчій кампанії підтримували Кеннеді і які на боротьбу з безробіттям вимагають аж \$5 мільярдів.

Щоправда, все це — тільки рекомендації для нового президента, але з кожним із них він мусить рахуватися, щоб не втратити довіри виборців, які вибрали його незалежно від багатьох інших.

Нарешті частинне здійснення цих вимог приведе до того, що найбільший бюджет буде дефіцитний, і про те вже згадував у Сенаті найменшодій на секретаря скарбниці Діллон.

Кеннеді обіцяв перед виборами досягнути збалансованого бюджету. Вже тепер виглядає, що волею не здійснити цієї обіцянки, аби дотримати багатьох інших.

У серці новорічних дзвонів і знов минулої весни, і мачуться зрять крилаті коні і задіти снігів краса.

Хтось нас загадає у вигнанні І ми згадаєм рідних теж. Та ж рік новий — це мить однієї доби.

Зоближну душ кризь даль безмеж.

Сьогодні списуюсь втрати, Рахую скарби перемог, Щоби оновленим устаті У майбуттє, що накресли Бог.

Нам рік новий дасть скарби стільки, Скільки йому дамо ми теж. Даремно ждати щастя тільки, Бо що посієш, те збереш.

О, рік новий — нова сторінка. Це не сплячана нічим. Так як же серце дайновит дзвінок, І частко викує ключі.

Віра Ворскло

середні міста під каланчечку. А каланча — це висока вежа на кшталт турецького мінарету. Там нагорі десь і ніхто ходив вартовий від вогневої сторожі і дивився, чи нема де вогню. Від цієї вежі пішла назва заводу "Вавилон", на честь знайомих з Біблії Вавилонської башти. За Малу та Вавилон знала ціла губернія, і знала, що за молодих дів Малу втекла з Кам'янця, бо підігнала за полком бундівських козаків, дармащо бундівська віра. Але згодом вернулася назад, бо довідалася, що до Кам'янця прийшли на поїсти святий полк черкесів. Після того вже не тікала.

У Малу Ладько пробув тиждень, щодня виплачуючи їй комірце. Кожного дня перед обляганням Малу приходила і збирала від нічліжців належні за квартиру гроші. Тут досвідчені люди навчили Ладьку, що коли я їм мар робити. Самому просявця не владати треба було по дати суцільну, ставши на одне коліно і тримаючи папір над

ДЕ ГОЛЬ ШУКАЄ "ТРЕТЬОЇ СИЛИ"

Париж. — Після референдуму Франція виглядає як після великого свята. Розбирають дошки, на яких висувувалося пропагандистське гасло підняти школи, в яких відбувалося голосування. Всі мають "важку голову", як на похмільї. Усіх мучить питання: що ж далі?

Питання це тим більше пекуче, що, властиво, ніхто не знає, до чого уповноважило де Голь голосування. Погадують альянську справу — це відомо. Але як? Без яких підстав більшість коментаторів говорить про те, що де Голь піде на переговори з провідом підлілля.

Це не буде легко, але й ніде не сказано, що де Голь піде на це виразу. Тепер бо полярження далеко гірше, як було рік тому, коли приїздили парламентарії підлілля і коли від них вимагалося капітуляція. Сьогодні нічого подібного вимагати не можна, бо підлілля почуває себе куди міцніше. Не лише завдяки підтримці Москви й Пейлінгу, але й завдяки тому, що місяць тому всьому світові було сказано, що мусульманські маси в Алжирі стоять за самостійністю і готові вижити під самостійнімих прапорами.

Ген. де Голь має сильну позицію. Правда, в порівнянні з 1958 роком він утратив два мільйони голосів, але все ж таки референдум виграє, і то в дуже високому відношенні. В надзвичайно скломікованій ситуації цю перемогу слід вважати просто блискучою. І чим може зажитися на несе. Виглядає бо, що права опозиція виїхати слаба. Це не була новина. Але виявилось також, що й комуністи зобов'язували проти нього далекі леві голоси, як заручники зобов'язували вони на свої виступі списки. Армія виконала всі накази зразково, хоч і залюсала проти дегольської зв'язки, яка сик чин так веде до залишення Алжиру.

Европейське населення Алжир у панії. Всі вважають, що партія програє і товедеться забиратися. В галанти, що їх де Голь урочисто дав усім французам (европейським і мусульманським походження), ніхто в Алжирі не вірить, бо це надто свіжі в пам'яті гарантії, що їх давали Марокко й Тунісію, щоб потім під тиском інших претекстом повикладати небажаних французів, а в першу чергу землевласників, чия просто і дрібних фермерів. А Марокко й Тунісію досягнули самостійності без війни, без підлілля, без кровопролиття. Можна собі уявити, які відношення встановляться в майбутньому самостійному Алжирі.

Раптом усім стало ясно, що Алжир йде до самостійності. І референдум дає змогу цей хід приєднати. Після грудневих демонстрацій мусульманського населення ніхто не має найменшого сумніву, як закінчиться голосування в справі самовизначення. Сам де Голь має надію, що це поєддається врятувати.

Голосування в справі самовизначення не відбудеться завтра, бо для цього треба переміж, припинення воєнних дій. Навіть і після припинення їх мусів би це протривати якийсь час. Де Голь уявляє, що за той час він зробить в Алжирі стільки, що кожному буде якийсь інтерес затримати такий чи інший зв'язок з Францією.

Спасівка? Папіривка? Циганка? Кримка? Путівка? — Ну, так що до дерева? — перепитав нетерплячий екзаменатор.

— Спасівка! — бовкнув Ладько зовсім навадало, друтистий до муру.

— Безумство! — скрикнув на це голова. — Як ти, гришнику, відважуєшся так поносити райське дерево?!

Ладько залавася, побачивши, що зневажив дерево і спростав велику подію, а тому взяв вищий тон і сказав урочисто:

— Золота ренета! — Коцунство! — це більше обурився екзаменатор. Як можна Дерево Пізнання Добра і Зла називати якоюсь дурецькою ренетою? Богохульство, парубче!

Ладько прогнала. Трагедія Ладьки не скінчилась на цьому. Вернувшись додому, він дуже засмувався і перестав співати в церкві. А згодом взагалі перестав ходити до церкви. Замість того, залиш. Сидячи в кормі, раз-у-раз сумно вигукував:

годиться засісти разом з іншими угрупованнями (які, зрештою, не є організовані й їх можна назвати лише тенденціями), які по волі чи по неволі активної участі в збройній боротьбі не беруть, бо підлілля силою звелю всіх до фронту Національного Визволення, послугуючись внутрішнім терором. Це зле, але з цим фактом треба рахуватися.

Важко погодити, що задумав де Голь, бо цього він відому не сказав, а може ще й сам не вирішив. В кожному разі ясно, що він до переговорів спішиться не буде, але левде чи йому вдасться їх оминати. А проте, чим далі, тим важче буде договорюватися. Навіть гірше: підлілля може підпасті комуністичним впливам, яких воно не так то й бажало, адже підлілля — це націоналісти.

Отже, сьогодні вся річ у тому, щоб не довести підлілля до розпаду, бо його час націроно симпатією до французів.

Але хіба та неорганізована маса вирішує? Вона важлива для кожного, але вона не вирішує нічого. Треба знайти лідерів. Де Голь уявляє, що еліта підлілля мала, вона виростає надто швидко і вона не репрезентує мусульманської маси, як французької нації не репрезентують ті країни колоністів, що в грудні минулого року кричали "Де Голь на шибеницю!"

Можливо й правда, але де третя сила? П'єма. З селія і пастухів її не створити. Мільяни населення в більшості відповіли на заклик підлілля і в референдумі участі не взяли. Ясно, що воно проти підлілля не піде.

Таким чином чим раз голосніше говориться, що сдичий вихід — у переговорах з підліллям. Справа не буде легка. Підлілля левде чи по-

О. Д-вич

КІНЕЦЬ ЛЕГЕНДИ ПРО "СІГОВУ ЛЮДИНУ"

Сер Едмунд Гілліері, здобув найбільшій в світі гори Евересту, вернувся недавно з Гімалаїв, де очолював експедицію, яка досліджувала вплив розривів шарів атмосфери на людський організм, а також старалася розв'язати загадку, що цікавить увесь цивілізований світ: чи існує справді в тих горах "сті", "жальдіва сігова людини".

У своїй статті, вищій в "Лайф" з 13-го січня ч. р., Едмунд Гілліері, поставивши наведений вгорі запит, пише: "Протягом останніх чотирьох місяців ми шукали на нього відповіді. Є дуже багато доказів на існування "сігової людини": сліди її бачили численні дослідники на гімалайських льодовиках, її скальпи, які священні реліквії, зберігають монахи в гірських монастирях, і в існування вірять деякі поважні антропологі, чимало історій розповідають про людей, що бачили її на власні очі.

Однак, — заявляє Гілліері, — не звважаючи на все те, я починаю свої дослідження з деяким скептицизмом. Мій власний досвід спирається на два випадки. В 1951 році в Гімалаях один чоловік з племені шарпа розповідав мені, що він бачив живого "сті", і навіть деякий час спостерігав його. В 1952 році дослідник Джордж Лов і я в Гімалайських горах на висоті 19,000 стій знайшли жмуток чорного волосся, над яким з жахом

присягалися шарпи, що це — волосся "сті".

У вересні 1960 року, — пише Гілліері, — ми прибули до Катманду в Непалі, звідки під зливним дощем вирушили до селіща Бедунга на висоті 12,000 стій. Один з членів нашої експедиції досконало знав мову місцевих мешканців і тому мав можливість здобути їх повне довіря. Вони зазначали, що є три роди "сті": 1) чутегі — величезні волостаті створіння, інколи на вісім стій заввишки, що живляться рослинною їжею і людей не займають; 2) мітегі — значиний на 4,5 - 5 стій висоти, із загостреним черепом, які мають дуже гарячий темперамент і не гребують людським м'ясом і 3) теджі — маленькі створіння заввишки від 18 цалів до двох стій, які постійно живуть в джунглях.

Ми не могли знати ні одного мешканця, що сам бачив "сті", — пише Гілліері, — хоч деякі з них чули його, звичайно звали, коли сніг гріб шаром укривав землю. Тоді, казали нам, крики "сті" часто можна було чути вночі, а наступного дня їх сліди можна бачити на снігу.

У Медінгу-Гілліері знайшов в одного лями клопоту шідри "сті", який йому пошастило придбати на власність. Однак, на думку дослідника, це був лише чудово вишнєний зразок шкіри рідкісного тибетського блакитного ведмеда.

Коли небо прояснилось, експедиція Гілліері вирушила ще вище в гори, де почала шукати сліди "сті". На висоті 19,000 стій її зусилля завершилися успіхом: це були вразні відбитки широких ступнів, про які місцеві мешканці твердили, що де і сліди "сігової людини". Досліджуючи їх, Гілліері зробив цікаве відкриття: коли простежити ці сліди до місця, де вони попадають в гнів від скелі або виходять на північну сторону гори, вони зникають, а натомість з'являються виразні сліди... гірського лиса. Очевидно, сонячне проміння, розтоплюючи сніг, зливає сліди.

(Закінчення на стор. 3-й)

С. Риндик. ДІДОВА РОМАНТИКА (Кадри)

III.

Другим видатним співачком у нас був Ладько (на прізвище Клеюша, а в школі він писався Володимиром Закар'яном). Це був досвідчений уже парубок, проте співав срібним альтам, що на високих тонах переходив у тремтливий дискант. На жаль, він не мав серця до наших пісень. Мабуть, через Боруха, що тримався здебільшого веселого репертуару і не раз, перекинувшись словами на жидівський лад, спростував наше словечко мистецтво. До цього мистецтва Ладько не мав, кажу, серця і співав тільки московських пісень: "Послухай плач", "Ладя на дум", "Сестра на Волгій сестро".

вважав його щонайменше за святого мужа. Потресе, треба було познати йому на словах і на писемі прохання, щоб рачини дозволили стати перед коністерією до іспиту і висвятити його на псаломщиків, як буде гідний того. Але найтяжчою була справа грошей: де і як їх дістати, щоб оплатити цілу ту процедуру.

Однак, ці труднощі не відпугували парубка. Звідси копія, звідти дві, і так мало-помалу наскладав собі Ладько належну суму грошей. Дістав від пан-отця благословення на дорогу, набрав у торбу сухарів і пішов до Кам'янця. Про це напівпримістко заговорили всі Дунайці. Скептики махали руками: — Шкода заходу! Ще такого святого не було, щоб пани пустили мужика в люди.

— Кам'янець, як іще, — додавали інші, пригадуючи народну приповідку: — надолго кола вода, а всередині біда.

В Кам'янці Ладько закарпував у жидівки Мали, що тримала ладівську бурею "Вавилон". Це був такий заїзд у

середні міста під каланчечку. А каланча — це висока вежа на кшталт турецького мінарету. Там нагорі десь і ніхто ходив вартовий від вогневої сторожі і дивився, чи нема де вогню. Від цієї вежі пішла назва заводу "Вавилон", на честь знайомих з Біблії Вавилонської башти. За Малу та Вавилон знала ціла губернія, і знала, що за молодих дів Малу втекла з Кам'янця, бо підігнала за полком бундівських козаків, дармащо бундівська віра. Але згодом вернулася назад, бо довідалася, що до Кам'янця прийшли на поїсти святий полк черкесів. Після того вже не тікала.

покріро схиленою головою. Так Ладько і зробив. А за пару днів по тому йому сказали прийти до коністерії на іспит.

На іспиті Ладько провалився на самих початку... Йому загадали оповісти про гріхопадіння Адама і Сми, коли вони були ще в раю. Цю трагічну подію Ладько добре знав, а тому жваво оповів іспитовій комісії, як то хитро нечиста сила підійшла Сми, як зірвала заборонене яблуко, як подала їй, як Сми відкуснула кусень того яблука і смачно з'їла, а решту подала Адамові, і т. д.

Вислухавши це оповідання, голова іспитової комісії раптом поставив Ладькові таке питання: — А що то було за дерево, що на ньому росло те яблуко? Ладькові якби то цявля забавив у голову? Що не мусіла була бути якась яблуня, то не було найменшого сумніву. Не будуть же яблука рости на груші чи на вербі! Але, що не була за яблуня? І Ладько міцно задумався:...

Ах, це терзавте Грудь мою бальну, Ах, не питаєте, Каю я люблю.

Десять любила, Десять позбила, Тебя аднаго Я забить не магу!

Хоч ця пісня аж ніяк не пасувала до Ладькової бід, проте співалася вона з такою щирістю, та це таким срібним голосом, що найп'яніші п'яниги заслухувалися і окерушено хитали головами в такт співачковому. І кожний старався похвастувати Ладьку чаркою. І Ладько сумно пив. Та коли тих чарок набиралося більше, ніж треба, сентименталізм в'їв і в г'р'ю вався з Ладьковою головою і душою. Він набрався злості і розпочинав у кормі агзаменти. Того ч цього корчового гостя брав на іспит:

— А що то була за яблуня, оте Дерево Пізнання Добра і Зла?

Ні одна відповідь не була доброю. Тому після кожного такого агзаменту в кормі

приходило до бійки, бо Ладько не витримував і вдався кожному розбити носа і вибити зуби.

— Сво! Сво! Нащо ти так тяжко соприціла? — сказав один п'яний, втративши нараз кілька зубів.

А через якийсь час Ладько пристав на штурку і мусів був перестати пити. Так жорстоко постілася на нім зневага святого Девана...

ПРАЦЯ
• HELP WANTED FEMALE •

ЗАГАЛЬНА ГОСПОДИНЯ

River Dale Section
Досконала платня. Рекомендації. 2 дітей у шкільному віці. Стання на місці. Т.В. Гарний дим.
KI 9-6349

• КУХАРКА •

ГОСПОДИНЯ відпочиваюча. Стання на місці. Рекомендації. Досконала платня. Треба говорити по-англійськи. Одна старша дитина, двоє дорослих.
Great Neck, Long Island
HU 2-3313 — після 5:00 PM

ГОСПОДИНЯ

Cedarhurst, N. Y.
Стання на місці, власна кімната, мусить любити дітей, змичаєне варення. Рекомендації, добра платня.
FRanklin 1-2529

X-RAY TECHNICIANS

also
REG. NURSES O. B.
L. P. NURSES

Permanent positions. Opening on all shifts. Salaries depending on experience. Differential paid for shift work. Excellent personnel policies. Good living and working conditions in a pleasant community. Located near La Salle and Perry, Ill. — Write giving past experience and availability to Administrator.

ST. MARGARET'S HOSPITAL
Spring Valley, Illinois

ПРАЦЯ
• HELP WANTED MALE •

ПЕКАР

Досвідчений при печі або при тісті. Добра платня. Постійна праця.

JACOBSON'S BAKERY

929 E. 165th St. — Bronx, N. Y.
Intervale Ave. Station, also Lexington Ave. Subway, or call:
DA 3-3357

Поміркуйте

БАРТЕНДЖЕР до бари, \$60 тижнево і помешкання.
Зголошуватися: 100 Park Avenue, BABYLON, LI.
або телефонувати: JU 7-2553

BIBLE SALESMEN

Highest comm. paid weekly, complete line of catholic press prods. incl. deluxe

HOLY FAMILY EDITION

Exceptional opportunity for Managers. All overviews & hiring bonuses paid weekly. Promotional expenses.

CALL ME COLLECT

FOR A PERSONAL INTERVIEW.
Leon Citarella,
General Sales Mgr.

FIDELIS BIBLICAL GUILD

Seaford, N. Y. Castle 1-6200

ПОЛЕГША при шумах в ушах!

... як вислід повідомляють тисячі! Благословенна полетіла з дитинства, що роками терпіла на слабкий слух, болочні шуми в ушах, спричинені простудою голови. Так повідомляють люди (більшість понад 70), що уживаючи цього звичайного Elmo Palliative HOME TREATMENT протягом останніх 23 років. Це може бути відповідь на Ваше прохання. НІЧОГО ДО НЕПІЕННЯ! Ось чому шуми в ушах, що спричинюють катаральну глухоту і шуми в ушах. Слиз протікає до горла, голова нахилена назад, слух зменшується і носі і горлі. Ви чуєте, але не розумієте слів. Чуєте краще в погінді ніж, гірше в дощеві і на холоді. Маше шуми в ушах, наче цвіркання, звуки дзвонів, свисту, наче шипіння пари і багато інших шумів. Якщо це причина катару голови — Ви, як і другі, можете мати цю чудесну полетішу, як багато інших, що уживали, згідно з приписом. Пишіть сьогодні по проху на випробування на 30 днів. Пишіть тільки по-англійськи: THE ELMO COMPANY, Dept. E 71 B. Davenport, Iowa.

REAL ESTATE

BUTTERLY & GREEN, Inc.

168-25 Hillside Avenue — JAMAICA, N. Y.

Tel.: JA 6-6300

- Фірма понад 10 років займається продажем домів на: Кінс-сайд, Лонг Айленд, Асторія та околицях;
- Мас великий вибір: мурованих, дерев'яних, партерних та поверхових мешканських домів, недалеко від комунікаційних станцій;
- Морська і аскурація домів полагоджуються при купні в нашому бюро, без додаткових оплат;
- Договірніс існування Фірма свідчить про чесну, солідну та шкуру обслугову;
- Купно домі — це найвигідніша оцідність;
- Інформація без зобов'язання, гушна, уділяємо кожного дня від год. 9:30 до 5:00. — Кличте і питайте за Українським Відділом. Бюро відкрите в суботи-неділі.

СПЕЦІАЛЬНА НАГОДА: мурований дім — на 2 родини, студію, гараж, ogrівання, в ціні \$22,990 — на продаж.

В нашій КНИГАРНІ можна

набути:

1. Д-р Д. Донцов: „Київ 1918 рік“	\$1.00
2. Ольга Мак: „Чудасий“, повість	2.00
3. Ольга Мак: „Жайра“, роман, том II	3.00
4. Д-р Д. Донцов: „Літературні нашої доби“	3.00
5. (оправлена в полотно)	3.75
6. Юрій Тис: „Конотон“, оповідання	2.00
7. Ольга Мак: „Проти переконань“, роман	3.50
8. (оправлена в полотно)	4.25
8. Олег Лисяк: Люди такі, як ми — бр.	3.50
(оправлена в полотно)	4.50

Svoboda

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

3 НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

До мовного питання в неросійських школах СССР

На науковому засіданні Комісії для вивчення пореволюційної України в СССР 27-го листопада 1960 року вислухано доповідь д-ра Я. Білінського „Політичне значення мовних парадигм у нових шкільних законах СССР і УРСР 1959 року“. Д-р Я. Білінський є викладачем політичних наук у Рутгерському університеті в Нью Джерсі.

Уступному слові, секретар Комісії, В. С. Голубинич, нагадав, що 24 грудня 1958 року Верховна Рада СССР прийняла закон „про наближення школи до життя“, який змінює існуючу шкільну систему. Проект закону, що його перед ухвалою було поставлено на обговорення, також передбачав зміну у викладанні мов у школах. До того часу, в національних школах в неросійських республіках викладали, як предмет, російську мову, а в російських школах у цих же республіках викладали, як предмет, національну мову даної республіки. Викладання мов, як предмету було обов'язковим. Оскільки ж російські мови були обов'язково вивчали російську мову, а російські діти в національних республіках мовили російською мовою. В проекті нового шкільного закону ЦК КПРС вказав, що, з огляду на передбачуване поширення викладання природничо-технічних дисциплін, учні будуть „переобтяжені“, якщо муситимуть вивчати як три мови: рідну, російську і одну з закордонних. Тому ЦК запропонував, щоб новий закон дав батькам право вирішувати, яких мов мають навчатися їх діти. Після цього одностайно наголошувало, що російська мова в неросійських школах повинна вивчатися з практичних причин, бо це, мовляв, мова „порозуміння“ між націями в СССР, мова „світової культури“ і т. д., то вся проблема на практиці зводилася до того, щоб дозволити росіянам у національних республіках не вивчати місцевої мови республіки, бо в неросійських школах діти і далі мали б вивчати три мови. Цей закон також піднімав питання неросійських мов, бо вони перестали бути державними мовами, обов'язковими для всього населення республіки.

Не зважаючи на те, що, звичайно, обговорення законопроекту не було вільним, в пресі і на зборах, було багато виступів, що виявляли значну різницю в поглядах і обговорення прийняло форми гострої міжнародної боротьби. Майже скрізь представники місцевих національних гостро боролися за право своїх мов бути державною мовою республіки, обов'язковою для вивчення в школах російської мови. Представники росіяни, навпаки, вимагали „демократичного права“ не вивчати цієї мови. Білінський знайшов у пресі лише два випадки, один у Молдаві, а другий в Естонії, коли місцеві росіяни виступали за вивчення молдавської і естонської мов у місцевих російських школах. В середньозасіданнях республіки були також виступи місцевих українців за те, щоб вивчати місцеві тюркські мови у російських школах. Найсильніший спотів мовних тез ЦК КПРС виявився в кавказьких республіках. Тут грузинська, вірменська і азербайджанська мови були записані в конституції відповідних республік, як „державні мови“, чого не було в конституціях інших республік. Виключення громадянських мов з місцевих російських шкіл було явним потоптанням конституції. Тому тут проти тез ЦК висловилися навіть чільні керівники партії уряду. Також сильний спротив був у Латвії, Естонії і в Литві. Менш інтенсивні були виступи проти тез ЦК на Україні і в Білорусії. Тут за збереження „статусу кво“, себто за обов'язковість викладання української і білоруської мов у російських школах виступали головним чином представники „лизу“, — вчителі, студенти, письменники. З чільних осіб одверто виступили проти тез ЦК лише Рильський, Бакин, — і то на сторінках московської „Правди“, та Червоного, тодішній агітпроп КПУ, а тепер посол у Китаї. Дещо стриманіші і обережніші опозицію вчинили Гречуха і Білодід. В Білорусії виступили чільні особи було менше. В середньозасіданнях республік, натомість, не було розсередовано майже жадного спротиву. Очевидно тому, що там у російських школах місцевої мови не вивчали вже давно.

Після цього так званого „асенарного обговорення“ на грудневій сесії Верховної Ради СССР, кожний республіканський делегат дано можливості висловити по два промови, кожний говорив по 10 хвилин. Як видно навіть з проценозурованого стенографічного відчиту з цієї сесії, представники національних республік і тут виступили проти мовних пропозицій ЦК. Особливо гостро виступили латвійці, азербайджанці та естонці. Вірмени вимагали, щоб вірменську мову зробили обов'язковою принаймні для вірмен, що ходять до російських шкіл. Від України виступили Червоного і Гречуха і, хоч і стримано, обстоювали збереження „статусу кво“. На думку доповідача, виступи проти „мовної реформи“ спричинилися до того, що шкільний закон, прийнятий Верховною Радою СССР 24 грудня 1958 р., „мове питання“ промочав. Цей закон мовних пропозицій ЦК не включав.

Натомість партія вирішила примусити республіканські Верховні Ради „самостійно“ прийняти свої власні шкільні закони і в них включити параграфи про мову. Вигля-

дало б, що не Москва нав'язала республікам мовне законодавство, а вони самі „добробільно“ приймали відповідні рішення.

Коли протягом квітня-травня 1959 р. шкільний закон приймали республіканські Верховні Ради, вже ніякого обговорення закону не було. Доповідач дослідив тексти республіканських законів і знайшов, що у 12 неросійських республік з 14, було прийнято стандартну формулу в дусі пропозицій ЦК КПРС. Тільки закон, прийнятий Верховними Радами Азербайджану і Латвії, виявили спротив Москві. Азербайджанський закон проголосив азербайджанську мову обов'язковою в усіх школах республіки, отже, і в російських, а латвійський закон просто промочав „мове питання“, тавсамим залишаючи все без зміни. Негайно після цього з обох республік проведено чистку провідників партії уряду. Іх обвинувачено в „націоналізмі“. Після цього уряди обох республік видали нові „роз'яснення“ своїх шкільних законів і в них сказали все так, як пропонував ЦК КПРС. Таким чином, сьогодні в усіх неросійських республіках, батьки вирішують, які мови мають вчити їх діти.

У висновках д-р Білінський стверджує, що в боротьбі колом „мовного питання“ в школах перемогли здобули бюрократія і русифікатори. Але ця боротьба якраз проілюструвала, наскільки гострим є національне питання в СССР. „Мове питання“ було частинною сучасною національною політикою КПРС, розрахованою на довгий час. Боротьба ще не скінчена і майбутнє покаже, хто в ній переміг.

З статистики національного шкільництва можна було б встановити тенденції у цій боротьбі.

Після доповіді була жвава дискусія.

Г. Петриченко у своєму вступі наголосив, що українська еміграція не повинна надати песимістично оцінювати значення нового шкільного закону. До 1917 року українські шкільні майже не було, а вся українська інтелігенція, що керувала українським національно-визвольним рухом, вийшла з російських шкіл. У тому ж дусі висловився Л. Чикаленко, нагадавши, що напр., жиди, ірландці і інші нації зовсім були втрачені рідну мову, але через те не припинили змагання за своє національне визволення. Національна свідомість була пов'язана з мовою, але залежить не тільки від мови. Великий і швайцарці говорять французькою мовою, але не є і не хочуть бути французами.

Білоруський учений, А. Адамович, заперечив думку попередніх промовців і твердив, що білоруси у українській відрізняються від росіян насперд спомо мовою і якщо вони, заявляючи шкільної політики КПРС втратять, то це повністю на їх національну свідомість. Він думав, що в багатьох випадках під час обговорення проекту закону, виступи „опозиції“ були задержані організаторами, щоб спростувати інших і виявити їх настрої. Це твердження викликало репліку С. Стахова, який заявив, що не сумнівається, що Рильський чи Бакин виступили щиро і без наказу.

І. Замша зазначив, що перед минулою війною, хоч у вузах і були розпорядження викладати українською мовою, але їх розглядали як про форму і багато хто з перестраховки викладали російською мовою.

В. С. Голубинич звернувся на те, що мовний аспект шкільного закону є проявом нової національної політики КПРС, скерованою на „злиття націй“ при комунізмі. Це було ясно висловлено і передбачено на сесії Відділу суспільних наук Академії Наук СССР, яка в червні 1959 р. обговорювала „майбутнє націй і національних мов“ при комунізмі. На цю ж тему говорив у недавніх вступках з теорії національного питання представник ЦК КПРС, Гафуров.

В. Г. Купчиченко в підсумку сказав, що оголошується „Свобода“

Купчиченко в підсумку сказав, що оголошується „Свобода“

Купчиченко в підсумку сказав, що оголошується „Свобода“

Купчиченко в підсумку сказав, що оголошується „Свобода“

Купчиченко в підсумку сказав, що оголошується „Свобода“

Купчиченко в підсумку сказав, що оголошується „Свобода“

Купчиченко в підсумку сказав, що оголошується „Свобода“

Купчиченко в підсумку сказав, що оголошується „Свобода“

Купчиченко в підсумку сказав, що оголошується „Свобода“

Купчиченко в підсумку сказав, що оголошується „Свобода“

МИХАЙЛО СНИЛК

(Замість квітів на могилу Приятили)

До цього часу вмирали батьки і матері, що привели на світ т. зв. „другу (після світової війни) генерацію“. Читаючи українську пресу, зокрема відділи платних оголошень — щораз частіше надбавою прізвища „Снілик“ і дочок т. зв. „старої війни“, що померло, перетворюються на той світ. Ось, читаючи „Свободу“ з датою 17 жовтня м. р., пильний читач не міг не доглянути на 4 стор. двох посмертних оголошень, що сповіщали про ненадійшову смерть бл. п. Михайла Снілика — „піонера українського суспільного життя“ в Рочестері, Н. Й. Одне оголошення підписав Родиченко, друге 12-ма українськими мовами та організаціями міста Рочестера, що сповіщаючи про смерть свого сина та рівного українського громадянського робітника бл. п. Михайла Снілика, згідно з бажанням Покійного, покласти замість квітів грошові пожертви на українське інвалідів.

Закон природи, каже неоні з нас. Так, якщо смерть приходить до людини, що живе, скажімо 70-80, а то і більше років на цьому світі. Інакше справляємо смерть, що виривав з-поміж нас людину молодшу, вповні розквітлу сил та повну енергію до чину. А це ж людину вповні того слова значення — суспільну, з виробленим поняттям громадянського обов'язку, дисципліни та пошати в ім'я Євангельської Правди — „для друзів своїх“. Такою ж бо наскрізь соціальною, здисциплінованою, повною пошати для добра ближніх, громади, Церкви і Народу, з якого вийшли Його предки, був бл. п. Михайло Снілик.

Він прийшов на світ в селі Стрептові 6. Львова 19 листопада 1907 року. Батько Покійного — бл. п. Денис Снілик — старшина Управління УНР, учитель і управитель школи „Рідної Школи“ у Львові (на Жовківській та на Сигнівській). Мати Бронислава. Народну школу він закінчив у Стрептові, а гімназію у Львові. Згодом, не маючи спроможності студіювати в університеті, ні в політехніці, М. Снілик закінчив молочарську школу „Маслосоюз“ в Стріпті і працював в молочарській кооперації у Рогатині. Жонатий з дочкою греко-католицького священика — пароха села Путятинці, п. Степана Клодзького, залишив сина — одиначу, широківського українського спортсмена — олімпійця, докторанта політичних наук на Шкальському університеті — Зенона.

З розвалом української операції більшовиками в 1939 році разом з родиною перейшов на еміграцію. За німецької окупації Галичини працював директором районної молочарні в Раві Руській, щоб в 1944 році остаточно, на звільненні, залишити Рідний Край. Табори для „переміщених осіб“ в Амштеттені (Австрія) та Миттенвальді (Баварія) — були етапами його скитання з родиною. Маючи пребагатий досвід і громадянської і адміністративної діяльності на Рідній Землі, в таборах він не дарма, а кидався у вир суспільно-культурної праці. В 1949 році перейшов на постійний побут до Рочестера, та тут, як він на стійці, займаючись наголою громадською роботою до останньої хвилини свого трудовитового життя, переставив у Вічність 8 жовтня. Похорони відбулися у вівторок, 11-го жовтня.

Михайло Снілик був типичним представником українського молодого покоління, що родився на переломі першої світової війни. Живучи з батьками у Львові, був одним з тих молодих українських мешканців того міста, що кладали підвалини під українське обличчя спільного на той час нашого міста Львова.

Сьогодні, з перспективи 30-ох років, можна сміло ствердити: не будь Родина Сніликів

на Жовківському передмісті, зокрема „хнього родоначальника бл. п. Дениса, сина: Богдана, Михайла, Олександра (лікар в Шкальго), Євгена (архітект в Лос Анджелес), дочок: Марії (проживав з родиною в Польщі), Ірини (за мужем з інж. Володимиром Сіжком — тепер в Лос Анджелес), Мушки і Ніни (Живуть в Лос Анджелес) — не було б на цьому передмісті впродовж 1920-1939 років українського життя. Жовківська 62, де приміщувався Українська Захоронка, школа ім. Короля Данила, читальня „Прогрес“, Кружок „Рідної Школи“, українські хори, аматорські гуртки та оркестри, де більше чим скромно проживала родина бл. п. Михайла Снілика, була якраз цим українським багатством, де кипіло українське культурно-освітнє та суспільне життя. Зі Рохоронки та школи ім. Короля Данила вийшла в світ когорта українських людей, що імправильний шлях у житті показав довголітній управитель цієї школи — батько Покійного Михайла — бл. п. Денис Снілик (помер в Лос Анджелесі 16 листопада 1954 року). Те, чого не міг зробити бл. п. Денис як педагог — те успішно закінчували його сини, серед яких бл. п. Михайло був завжди у провіді. Сильної атлетичної будови, вишкolenий як артилерист у польському війську, загорілий спортсмен, музикант, танцюрист, а надісве, добрий та відданий українській справі запалений патріот, Покійний був не раз постраждою для львівських „батарій“ з Жульків, що мали перед ним повний респект, а вслід за цим не сміли турбувати жодної української імпрези, що проходила на цьому передмісті. „Гієсеском“ — звали його тоді у Львові. А знали його скрізь: на Знесінні і на Замаринівці, на Голосцькій і на Клепарівці, на Горюдьковій і на Левадівській, Богданівській, Сигнівській, Личаківській. Товаришський, інтелігентний, а надісве приятельський вдачі, таким остався до своєї смерті, що наступила внаслідок перебудови в 1955 році під час перебудови домівок „Самопоміч“ та ампутації одної ноги в 1956 році і затяжної серцевої недуги, що зробила його повним інвалідом.

Працюючи весь вільний час для громади, він віддав для цієї громади спершу своє здоров'я, а там і своє життя. За те громада, віддячила йому величними похоровами, вінками, квітами, промовами над свіжою могилкою. На жаль це все сталося по смерті. За життя було дещо інакше. Це знають усі ті, що побачили як і він, вихованець у школі ім. Короля Данила у Львові, на Жовківській 62, виходячи зі Львова у світ далі, не спростувалися на прямим, якими нас обдарували наші учителі, батьки душпастирі, „Піаст“, ОУН та провідники погрою Покійного.

Кидуючи ці слова замість квітів на свіжу могилу Приятили, усі ми, колишні і теперішні Його співтовариші не тоді, молю Вас, Веснишнього, щоб прийняв душу Померлого під Свій Покров, а нам усім, що йшли, і пойдимо „бути в негоді“ далі його слідом Покійного, подая Господу сили, здоров'я та витривалості до праці для громади. Тоді може й громада цінитиме нашу працю за нашою життя більше, чим це маємо часті мати Покійний за свого життя.

Іван Костюк

Бостонський кардинал Річард Кушінг в промові в квітні в Балтиморі назвав віцепрезидента Річарда М. Ніксона „людиною доброї волі в 1960-му році“. Кардинал Кушінг сказав: „Під час останньої війни на військовій службі Ніксон ніколи не використовував релігійної справи, як жодної іншої американської нації на порожній собі таборі. Коли Ніксон програв вибори найменшою різницею голосів в цілому стані, то він був чудовим у своїй промові“.

Віра зловив в пастку мавполюда до шкурової сітки... І тепер, тримаючи в руках спис, зблизняє, щоб вбити Тарзана.

Але нагло його увагу привернув крик перестороги... Біртва, атакуючи від входу! входу!

І несподівано набір Джім Біртва, атакуючи від входу! входу!

Але нагло його увагу привернув крик перестороги... Біртва, атакуючи від входу! входу!

І несподівано набір Джім Біртва, атакуючи від входу! входу!

Але нагло його увагу привернув крик перестороги... Біртва, атакуючи від входу! входу!

І несподівано набір Джім Біртва, атакуючи від входу! входу!

Але нагло його увагу привернув крик перестороги... Біртва, атакуючи від входу! входу!

І несподівано набір Джім Біртва, атакуючи від входу! входу!

Але нагло його увагу привернув крик перестороги... Біртва, атакуючи від входу! входу!

І несподівано набір Джім Біртва, атакуючи від входу! входу!

Але нагло його увагу привернув крик перестороги... Біртва, атакуючи від входу! входу!

І несподівано набір Джім Біртва, атакуючи від входу! входу!

Але нагло його увагу привернув крик перестороги... Біртва, атакуючи від входу! входу!

ОГОЛОШЕННЯ

ВІДДІЛІВ

Українського Народного Союзу

СОЮЗОВІ! Ваш Відділ

Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язковою, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! Тож прикладіть усі на збори свого Відділу та спільноту, всією громадою подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносите свої виступи і викладки, кожнички, вирішуйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річні збори рахуйте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовлялись від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки подобаються. На збори приходьте точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найбільшому часі відбудуться збори:

СУБОТА,
21-го СІЧНЯ 1961

НЬЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні Збори Т-ва „Зоря“, Відд. 69, в год. 7:00 веч., в залі при 37 1ст 7-ма вул. в Нью Йорку. — І. Різник, секр.

НЬЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні Збори Т-ва „Запорожська Січ“, Відд. 234, в УНДІО в Елізабеті, Н. Дж., в год. 7:00 веч. — І. Іваник, секр.

НЬЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні Збори Т-ва „Дністер“, Відд. 361, в год. 7:30 веч., у власній домівці, при 119 Ел „А“ в Нью Йорку. — Р. Круїка, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва „Запорожська Січ“, Відд. 234, в УНДІО в Елізабеті, Н. Дж., в год. 7:00 веч. — І. Іваник, секр.

НЬЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні Збори Т-ва „Запорожська Січ“, Відд. 353, в год. 7:00 веч., в українській залі, під ч. 21 Guilford Street. — Н. Васильюк, секр.

НЬЮ ЙОРК, Н. Дж. — Місячні Збори, Відд. 14 Т-ва „Чорноморська Січ“, в год. 8:00 веч., в Січовім Домі. — П. Отрок, секр.

НЬЮ БРУНСВІК, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва „Запорожська Січ“, Відд. 353, в год. 7:00 веч., в українській залі, під ч. 21 Guilford Street. — Н. Васильюк, секр.